

Factsheet

Kennisplan Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 2024-2027¹

Aanleiding en doel

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) is dé kennisinstelling van het Rijk op het gebied van cultureel erfgoed. Een doelgroepgerichte en bewuste omgang met erfgoedkennis wordt steeds urgenter nu er in de samenleving een groeiend aantal grote opgaven is waarin erfgoed een belangrijke rol speelt. Denk daarbij aan zaken als klimaatverandering, digitalisering en meerstemmigheid. Als kennisinstelling van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft de RCE tot doel de samenleving te faciliteren en te ondersteunen in deze *triple transition* (duurzaam, digitaal en sociaal) met kennis van en over erfgoed.

Het Kennisplan 2024-2027 heeft tot doel de rol van de RCE als Rijkskennisinstelling verder te ontwikkelen en te expliciteren, in samenhang met de rol als uitvoeringsorganisatie. In het plan vertalen wij de Kennisstrategie (2021) naar de praktijk en willen zo bijdragen aan een betere verantwoording en zichtbaarheid van ons kenniswerk.² Hierbij volgen wij twee strategische lijnen, waarop in totaal negen concrete ambities worden gepresenteerd. Deze zijn erop gericht om de samenleving te dienen met relevantie, kwaliteit en impact. Het plan is bedoeld voor alle kenniswerkers van de RCE, waaronder iedereen wordt verstaan die in het werk kennis inzet, ontwikkelt, actualiseert, bijeenbrengt, uitwisselt, deelt en hierin faciliteert. In deze samenvatting van het Kennisplan presenteren we de ambities en leggen we uit hoe we met kennis (willen) werken.

Lijnen en ambities

Om flexibel te zijn en aan onze ambities te voldoen is het Kennisplan gegroepeerd langs twee lijnen: 'Lijn 1. Kennis in de samenleving' en 'Lijn 2. Organisatie voor kennis'. In Lijn 1 werken we toe naar een concretere omgang met kennis met oog voor de veranderende samenleving. In Lijn 2 focussen we op de randvoorwaarden die intern nodig zijn om onze kennisrol te kunnen vervullen. Binnen deze twee lijnen zijn, op basis van gesprekken met een brede groep collega's, in totaal negen ambities geformuleerd:³

Lijn 1. Kennis in de samenleving

1. We werken met een **centrale onderzoeksagenda** die is afgestemd met de prioriteiten in beleid en uitvoering;
2. We spelen een passende en verbindende rol in nationale en internationale **kennisnetwerken**;
3. We **wisselen kennis uit** met impact en oog voor doelgroepen;
4. We **dragen zorg** voor kwaliteit, integriteit, transparantie, intellectuele onafhankelijkheid en rolbewustzijn in onze omgang met erfgoedkennis.

Lijn 2. Organisatie voor kennis

5. We **verbinden en borgen** actuele kennis in de organisatie;
6. We nemen de actuele kennisopgaven mee in ons personeelsbeleid, wat betreft **werving, opleiding en ontwikkeling** van onze kenniswerkers;
7. Onze **digitale infrastructuur** is integraal onderdeel van ons kenniswerk;
8. Onze bedrijfsvoering **faciliteert** ons onderzoek, samenwerking en kennisdeling;
9. We blijven **flexibel** om op veranderende kennisvragen en omstandigheden te kunnen reageren.

Op dit moment verbindt, harmoniseert en concretiseert deze lijst vooral bestaande initiatieven. Daarnaast verkennen we nieuwe onderwerpen. Het plan en de ambitielijst zijn niet alomvattend en laten bewust ruimte voor organisatie en medewerkers om in de loop van de tijd bij te sturen en te herzien. De stip aan de horizon is een RCE waar we bewust en strategisch omgaan met kennis alledaagse praktijk is, resulterend in kennis met kwaliteit, impact, innovatie en relevantie.

¹ Dit is een samenvatting van het Kennisplan 2024-2027, dat in december 2023 werd vastgesteld.

² Kennisstrategie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2021. <https://www.cultureelerfgoed.nl/publicaties/publicaties/2022/01/01/kennisstrategie-rijksdienst-voor-het-cultureel-erfgoed>

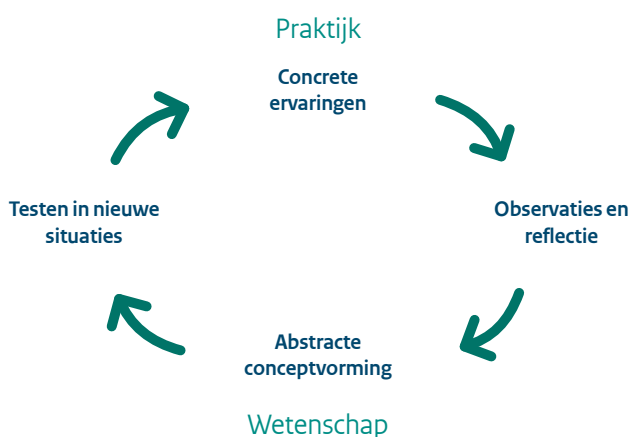
³ Aan elke ambitie zijn ook één of meerdere concrete acties verbonden. Voor een volledig overzicht van deze acties, gedetailleerde beschrijving van de verschillende ambities en welke collega's in het proces bevraagd zijn zie: Kennisplan 2024-2027 (hoofdstuk 5 en p. 14).

Werken met kennis

Bij de RCE willen we “Onze toekomst een verleden geven en ons verleden een toekomst.”⁴ Kennis is hierbij een noodzakelijke voorwaarde en vormt daarom één van de drie centrale uitgangspunten van onze Missie, Visie en Strategie:

- Erfgoed maak je **samen**
- Erfgoed vraagt om **kennis**
- Erfgoed is een **vak** apart

Beschikbaarheid over de juiste kennis op het juiste moment is cruciaal voor behoud, gebruik en ontwikkeling van cultureel erfgoed. Als RCE koppelen wij onze kennis aan actuele inzichten uit de (internationale) erfgoedzorg en opereren in de wisselwerking tussen beleid, wetenschap en praktijk.⁵

Figuur 1: Kenniscirkel binnen de RCE. Vaak zijn politieke urgentie, beleidsontwikkeling en vragen uit ‘het veld’ belangrijke beginpunten van kenniscirculatie. In de praktijk zijn er vele korte en lange kenniscirkels.

Wat is kennis?

Kennis is kortweg het vermogen om te kunnen gaan met informatie. Daarvoor zijn inzichten en overtuigingen nodig die voortkomen uit informatie of vaardigheden die door onderzoek, opleiding of ervaring zijn verkregen. Kennis kan in impliciete of expliciete vorm voorkomen. De laatste is waarneembaar und is kennis die is vastgelegd, bijvoorbeeld in publicaties. Impliciete kennis is persoonlijker und soms lastig(er) zu teilen. Het gaat bijvoorbeeld om ervaring, inzicht und intuïtie.⁶

Kenniscirculatie

Kennis toepassen und ontwikkelen gaan hand in hand. Bij de RCE werken wij met een kenniscirkel waarbij vragen vanuit praktijk,

⁴ Missie, Visie, Strategie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, 2024.

⁵ Idem.

⁶ Hier wordt de definitie uit de Kennisstrategie RCE (2021) gevolgd.

politiek of wetenschap leiden tot nieuwe onderzoeken und inzichten die op hun beurt weer getoetst worden in de praktijk. Idealerweise ist das ein kreisförmiger Prozess, der die RCE in den Mittelpunkt stellt und in der Dreiecke von Politik, Wissenschaft und Praxis zentral und dynamisch zu funktionieren. In unserem täglichen Werk ist dieser Kreis jedoch nicht immer rund und findet dieser Wissensaustausch nicht immer optimal statt. Das Kennisplan hat die Ambition, das Funktionieren von der Organisation und der Wissenszirkulation zu verbessern.

Ook internationaal

Kenniswerk binnen de RCE dient primair de Nederlandse samenleving. Om dat goed zu können zu tun gehen wir internationale Zusammenarbeiten an mit als Ziel aktuelle Einblicke zu gewinnen, an zu schließen bei internationalen (Politik-)Entwicklungen und ‘Niederlands’ erfgoed buiten de landsgrenzen zu verwalten. Für eine gute Zusammenarbeit müssen wir Wissen und Daten auf eine einfache und zielgerichtete Weise austauschen und verfügbar stellen an unsere (internationale) partners und stakeholders. Die Ambitionen innerhalb des Kennisplan richten sich auch auf das Verbessern von internationaler Zusammenarbeit.

Team Kennis

Team Kennis is, samen mit der Koordinator, Anführer von der Kennisstrategie. Das Team besteht aus Wissensorbeitern aus verschiedenen Abteilungen, Bereichen und Programmen, mit als Ziel um die Bedürfnisse und Fragen von der gesamten Organisation gut im Blick zu haben. Zusammen nehmen Team Kennis und der Koordinator verschiedene Rollen an in der Umsetzung von der Kennisplan. In den meisten Aktivitäten ist eine Abteilung oder Programm Eigentümer und Ziehpfeil von einem Initiativ und schließt Team Kennis an in der Rolle von Anführer, Berater oder Umsetzer. In manchen Fällen wird Team Kennis selbstständig Initiativ nehmen und umsetzen. Das Team hat eine flexible Zusammensetzung, um pro Phase die benötigte Vertretung und Kompetenzen einbringen zu können.

Figuur 2: Ambitionen van het Kennisplan op de kenniscirkel

Colofon

Factsheet bij Kennisplan 2024-2027, 2024

Auteurs Kennisplan 2024-2027: Linde Egberts, Wim Burggraaff, Anne Houk de Jong, Rowin van Lanen, Harm Jan Pierik und Bjørn Smit

Afbeeldingen: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Hebt u vragen?

Kijk op www.cultureelerfgoed.nl